

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilv. sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az első jezsuita szónok.

— A képviselőház mai üléséből. —

Arad, február 19.

Az igazságnak csak egyetlen útja van, a miként hogy két pont között is csak egy egyenes képzelhető, ellenben számtalan alakot ölt és utat vesz a hazugság a szerint, amint igazi célzatait legjobban burkolni, a jóhiszeműséget legalaposabban rászedhetni véli.

Igy a mai napon tárgyalás alá került nagyfontosságú törvényjavaslatokat illetőleg egy azon egyenesben fekszenek a pozitív és negatív irányok: mellette vagy ellene, ez az igazság, ehhez tartják magukat a közélet komoly emberei, a tisztességes politikusok. A ki ellene van, őszintén, nyíltan, az véthet a haza érdeke, véthet a felvilágosodottság, a lelkiismeret-szabadság, a felekezeti béke ellen, de nem vét az igazság ellen.

De aki magát liberálisnak, a lelkiismeretszabadság, a magyar állam szuverenitás barátjának hirdeti, s a szőnyegen levő reformjavaslatok ellen dolgozik, az hazudik. az jezsuita, és politikai jelleme azon szomorú korrupciónak szymptomáit mutatja, melyek mostani alkotmányos életünknek a jövőre nézve is maradandólag rúg bélyegét fogja képezni.

A politikai gyávaságnak gyászos lovagjai gyanánt minősíthetők mindazok, kik ily férfiatlan, hitvány módon akarnak az ultramontanizmusnak szolgálni és egyben a szabadelvű hazafias közvélemény előtt is mint a felvilágosodottság, a népszabadság, a nemzeti eszme pártolói szeretnének továbbra is szerepelni.

E hitvány gyászvitézek első szónokául Polonyi Géza lépett a mai képviselőház ülésén a sorompók közé. Beszéde elé érdeklődéssel tekintett mindenki, nem ugyan az ember miatt, aki beszélt, hanem mert nyilatkozata egyikét volt feltárando azon számos árutaknak, melyeken a liberalizmus takarója alatt bujkál az álcázott ultramontanizmus.

A mai beszédében teljesen igazolta magát, s megfelelt a hozzá kötött várakozásoknak. Ő pártolja a kötelező polgári házasságot, bárha az *dogmába ütközik*, s bárha azt a katolikus polgár csak *lelkiismerete ellen szavazhatja meg*; ő, Polonyi, megszavazza mégis, mert ő hazáját jobb szereti mint a lelkiismeretét, mi által bizony nem valami különös nagy mértékét tanusította sem a haza szeretetének, sem az ő lelkiismeretességének.

Ő—ugymond magáról Polonyi — nem taktikus, őszintén kívánja a reformokat, de bizalmatlanságot szavaz a kormány-nak, mely azokat betérjeszti, s indítványt is nyújt be a bizalmatlanság iránt. Ime, ő tehát nem az elvet támadja, hanem azokat, a kik ez elvet megvalósítani

akarják, s ezt teszi ugyanakkor, midőn evidens, hogy ma a szabadelvű párton és az annak kebeléből alakult kormányon kívül ezeket az elveket abban a mértékben mint a hogy Polonyi magáénak vallja, semmiféle tényező örökébe nem venne, hanem elbuknának azok hosszu, talán örök időkre. De hát azért Polonyi derek liberális ember és tisztességes, komoly politikus.

Ő pártolja a polgári házasságot, bár meggyőződése szerint ennek a reformnak napirendre kerülése- és keresztül vitélben a *zsidóság álláspontja győzött*; ő a vallásszabadságot is szereti, de a *zsidók recepcziója nélkül*; higgyen mindenki a mit akar, csak saját egyéni vallását ne követhesse, mert felekezeten kívül nem állhat.

Méltatlan rágalom az, hogy ő nem szívvel lélekkel pártolja a napirenden levő polgári házasságot, de ha a katonaságra, a bontó akadályokra, a Horvátországgal való viszonyunkra nézve az ő indítványai nem fognak elfogadtatni, akkor ő azokat a javaslatokat *nem fogja elfogadni*. Mint-hogy pedig arra, hogy azok elfogadtassanak, semmi kilátás és minthogy ezt Polonyi előre tudja, ergo azzal is előre tisztában van, hogy nem fogja a polgári házasságot megszavazni, de azért barátjának hirdeti magát.

Ime így néz ki kívülről-belülről a jezsuita párt egyik oszlopos tagja, a ki elvű liberális, a ki pártolja a polgári házasságot, a ki *nem taktikázik*.

Azonban bármily furfangos csürés-csavarással mutatta is be magát Polonyi, ujat nem mondott, és senkit meg nem lepett. Az ő fogása, az ő érvei már ismeretesek: Ő megszavazza a polgári házasságot, de nem Szilágyinak, és nem azt a polgári házasságot melyet Szilágyi most betérjesztett.

Az első jezsuitát és az első hazug ürügyet hát láttuk és hallottuk, lássuk és halljuk a többit!

BELFÖLD.

A főrendiház és az udvari méltóságok.

Bécsből, megbízható forrásból írják a következő értesítést: A főrendiház tagjainak sorában többen vannak, kik egyuttal *u d v a r i m é l t ó s á g o t* is viselnek. Mint itteni beavatott körökben beszéltek, a főrendiháznak ezek a tagjai nem fognak résztvenni a főrendiház azon ülésében, melyen a házassági törvényjavaslat szavazás alá kerül.

A szabadelvű párt gyűlése.

Budapest, február 19.

Az országgyűlési szabadelvű párt b. P o d m a n i c z k y Frigyes elnöklete alatt tartott értekezletén, melynek megkezdése előtt lelkes éljenzéssel fogadták a pártkörben megje-

lent Wekerle miniszterelnököt a nagy számmal együtt levő párttagok, tárgyalás alá került a házassági jogi törvényjavaslat. (Élénk felkiáltások: Elfogadjuk!)

Teleszky előadó e fontos javaslatnál, mely az egész politikai helyzetet dominálja, nem véli az előadói tisztet akként feljeshetőnek, mint egyéb előterjesztéseknél. Egy percig sem akarja késleltetni a szabadelvű párt ünnepélyes megnyilatkozását, a melyhez a maga részéről is a legőszintébb örömmel csatlakozik. (Általános éljenzés.)

Rezey Szilvius (görög kath. lelkész) kijelenti, hogy ellene fog szavazni a törvényjavaslatnak, de az ellene indított hajeza daczára a párt határozata értelmében, továbbra is tagja marad a pártnak, melynek programja alapján nyert képviselői megbízást, s minden egyéb kérdésben támogatni fogja a kormányt. (Általános helyeslés.)

Elnök a párt tagjainak lelkes éljenzése közt a törvényjavaslatot általánosságban elfogadottnak jelenti ki.

A részletes tárgyalás később tartandó értekezletre halasztatván, az értekezlet véget ért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 19.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezso br.

Jegyzők: Perczel Beni, Molnár Antal, Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi, Szilágyi, Fejérváry, Csáky, Lukács és Bethlen András gróf.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Következik a napirend: a házassági jogról szóló javaslat tárgyalása. (Zajos, hosszas éljenzés jobbfelől.)

A polgári házasság.

Teleszky István előadó átérzi fontosságát a tárgynak, melyhez imhol ő nyitja meg a vitát. A tárgy fontossága elvitázhatatlan, átérzi ezt mindenki, a minek tanúsága a reform iránt országszerte nyilvánult érdeklődés. Utal a viszonyokra, első sorban a történelemre, hogy annak folyamán mint fejlődött egyházi jogunk egészen odáig, a hol ma áll. A jelenleg uralkodó komplikált házassági viszonyokból egyedül kivezető ut a kötelező polgári házasság. (Helyeslés jobbfelől.) Ezt a reformot terjesztette be az igazságügyi kormány, rég táplált óhajoknak téve eleget. Maga a javaslat bizottsági tárgyalása sokkal kimerítőbb volt, a ház elé terjesztett bizottsági jelentés sokkal terjedelmesebb, a közvélemény sokkal behatóbban foglalkozott a javaslat eszméjével, semhogy most bővebben kellene azzal foglalkoznia. (Helyeslés jobbfelől.) Reflektál a betérjesztett két kisebbségi véleményre, amelyeket a bizottság nem tehetett magáévá. Különösen az egyik kisebbségi vélemény elhibázott, de nem foglalkozik ezzel se többet, mert nagyon értelmetlen vélemény.

